

2006

Belasting en erven

Als er iemand in uw familie of omgeving overlijdt, kunt u te maken krijgen met de Belastingdienst. Als u bijvoorbeeld erfgenaam bent, kan het zijn dat u de nalatenschap van de overledene moet afwikkelen. Of u moet misschien successierecht betalen over wat u heeft geërfd. In deze brochure leest u over het erfrecht en over de mogelijke gevolgen van een overlijden voor de belasting.

Belastingdienst

Inhoud

1	Voor wie is deze brochure?	3
1.1	Toekomstige erflaters	3
1.2	Erfgenamen	3
2	De erflater	4
2.1	Overlijden zonder testament	4
2.1.1	Nieuw wettelijk erfrecht	4
2.1.2	Wie wordt erfgenaam bij overlijden zonder testament?	5
2.1.3	De vier groepen bloedverwanten in volgorde van erfopvolging	5
2.2	Overlijden met testament	6
2.3	Oude erfrecht en testamente	7
2.4	Wettelijk erfdeel	7
2.4.1	Hoe groot is het wettelijk erfdeel?	8
2.5	Het codicil	8
2.6	Verkrijging “vrij van recht”	9
2.7	Het verkleinen van uw vermogen door het doen van schenkingen	9
3	De erfgenaam	10
3.1	De afwikkeling van de nalatenschap	10
Inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen		
3.1.1	De belastingzaken van de overledene	12
3.1.1.1	Fiscaal partnerschap	12
3.1.1.2	Inkomsten na datum van overlijden (postume inkomsten)	14
3.1.1.3	De heffingskortingen van de overledene	14
3.2	De gevolgen van het overlijden voor uw inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen	15
3.2.1	Een (deel van een) onverdeelde boedel	15
3.2.2	Postume inkomsten	15
3.2.3	De aftrek van buitengewone uitgaven	16
3.2.4	De heffingskortingen van de erven	16
3.2.4.1	Inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen	16

Successierecht

3.3	Het betalen van successierecht	17
3.3.1	Woonde de overledene in Nederland?	17
3.3.2	Wat behoort er allemaal tot de nalatenschap?	18
3.3.3	Is er sprake van een “fictieve verkrijging”?	18
3.3.4	Wat is de waarde van de nalatenschap?	20
3.3.4.1	Eigen woning	21
3.3.4.2	Effecten	21
3.3.4.3	Speciale waarderingsregels	21
3.3.5	Zijn er nog schulden, begrafenis- of crematiekosten, legaten of lasten?	21
3.3.5.1	Schulden	21
3.3.5.2	Begrafenis- of crematiekosten	22
3.3.5.3	Legaten	22
3.3.5.4	Lasten verbonden aan de verkrijging	22
3.3.6	Was de overledene gehuwd?	23
3.3.7	Heeft u recht op een (bijzondere) vrijstelling?	24

4 Hoeveel successierecht moet u betalen? 25

4.1	Wegwijzers successierecht	25
4.1.1	Successierecht en de vordering op de langstlevende	27
4.2	Opmerkingen bij de wegwijzers	34
4.3	Tarientabellen voor successierecht 2005	38

5 Successierecht: aangifte doen en betalen 40

5.1	In welke gevallen moet u aangifte doen?	40
5.2	Wie moet aangifte doen?	41
5.3	Hoe moet u aangifte doen?	41
5.4	Termijn van indiening en uitstel	41
5.5	Wanneer moet u betalen?	41
5.6	Geen (tijdige) aangifte gedaan	42
5.7	Bezwaar en beroep	42
5.8	Navorderingsaanslag	42
5.9	Verzoek om vermindering	43

6 Heeft u nog vragen? 43

1 Voor wie is deze brochure?

Deze brochure is bestemd voor:

- toekomstige erflaters (zie paragraaf 1.1);
- erfgenamen (zie paragraaf 1.2).

De bedragen in deze brochure gelden voor 2006.

1.1 Toekomstige erflaters

Eens zal de tijd komen dat uw erfgenamen uw bezittingen krijgen. Als u geen testament heeft gemaakt, regelt het Burgerlijk Wetboek wie uw erfgenamen zijn. Ook regelt de wet dan hoe uw nalatenschap over de erfgenamen wordt verdeeld. Als u wel een testament maakt, kunt u voor een deel afwijken van de regels die de wet geeft. Het is verstandig om op tijd na te denken over de vraag of u van deze regels wilt afwijken. In hoofdstuk 2 kunt u hierover meer lezen. In paragraaf 3.3.2 wordt nader aangegeven wat “de nalatenschap” is.

1.2 Erfgenamen

Wanneer iemand overlijdt, worden zijn bezittingen en schulden eigendom van de erfgenamen. Als de overledene geen testament heeft gemaakt, regelt het Burgerlijk Wetboek wie de erfgenamen zijn. In hoofdstuk 2 van deze brochure kunt u meer lezen over het erfrecht. Als de overledene wel een testament heeft gemaakt, kan hij in het testament voor een deel zijn afgeweken van de regels die de wet geeft.

Wanneer iemand in uw familie en/of omgeving overlijdt, kunt u met de Belastingdienst te maken krijgen in de volgende gevallen:

- Als u de belastingzaken van de overledene moet afwikkelen.
- Als u voor uzelf aangifte inkomstenbelasting gaat doen.
- Als u successierecht moet betalen over uw verkrijging.

In hoofdstuk 3 krijgt u informatie over deze gevallen. Als u erft, kunt u in hoofdstuk 4 lezen of en zo ja, hoeveel successierecht u moet betalen. In hoofdstuk 5 wordt beschreven hoe u aangifte moet doen en hoe u moet betalen.

2 De erflater

Bij overlijden gaat de nalatenschap van de erflater over op de erfgenamen. De erflater is degene die is overleden en enig bezit nalaat (nalatenschap). Als er geen testament is, regelt het Burgerlijk Wetboek wie de erfgenamen zijn.

In dit hoofdstuk kunt u meer lezen over het erfrecht. Ook wordt in dit hoofdstuk aandacht besteed aan de mogelijkheid om de nalatenschap te verkleinen door het doen van schenkingen tijdens het leven. Voor meer informatie over erfrecht en schenkingen kunt u ook terecht bij de notaris.

In hoofdstuk 4 kunt u lezen of uw erfgenamen successierecht moeten betalen (en zo ja, hoeveel).

2.1 Overlijden zonder testament

Wanneer iemand overlijdt zonder testament, regelt het Burgerlijk Wetboek wie de erfgenamen zijn. In zo'n geval kunnen alleen de echtgenoot/geregistreerd partner of de bloedverwanten erven. Bloedverwanten zijn ouders, grootouders, kinderen, kleinkinderen, broers, zusters, kinderen van broers of zusters, enzovoort.

Mensen die via een huwelijk familie van de erflater zijn (zoals stiefkinderen, schoondochters, zwagers, enzovoort) zijn geen bloedverwanten. Zij zijn aanverwanten en kunnen alleen van de overledene erven als zij in een testament benoemd worden.

2.1.1 Nieuw wettelijk erfrecht

Per 1 januari 2003 is het nieuwe erfrecht in werking getreden. Volgens het nieuwe erfrecht treedt, als de erflater geen testament heeft opgemaakt, de “wettelijke verdeling” in werking: de langstlevende echtgenoot krijgt automatisch alle zaken en goederen en schulden van de overleden echtgenoot toebedeeld. De kinderen krijgen hun erfdeel niet in handen. Hun erfdeel wordt omgerekend in geld. Dit bedrag is pas opeisbaar bij het overlijden van de langstlevende ouder. Zie paragraaf 4.1.1.

In hoofdstuk 6 is vermeld waar en hoe u hierover meer informatie kunt krijgen.

2.1.2 Wie wordt erfgenaam bij overlijden zonder testament?

Volgens de wet zijn de bloedverwanten in vier groepen verdeeld.

De vier groepen bloedverwanten erven in volgorde van erfopvolging.

Dat wil zeggen: bij overlijden erven eerst de bloedverwanten uit groep 1.

Als die er niet zijn, komen de bloedverwanten uit groep 2 in aanmerking.

Als die ook ontbreken, is groep 3 aan de beurt en dan groep 4.

In principe krijgen de erfgenamen ieder een gelijk deel van de nalatenschap.

2.1.3 De vier groepen bloedverwanten in volgorde van erfopvolging

Groep 1: echtgenoot/geregistreerd partner, kinderen

De echtgenoot of de geregistreerde partner en de kinderen erven ieder een evenredig deel van de nalatenschap. Kleinkinderen erven als hun vader of moeder, die het kind van de erflater is, eerder is overleden dan de erflater. De kleinkinderen treden dan in de plaats van hun overleden ouder. Dit wordt plaatsvervulling genoemd.

Groep 2: ouders, broers, zusters, afstammelingen van broers en zusters in de rechte lijn

Bij het ontbreken van personen uit groep 1 erven de ouders en broers en zusters ieder een evenredig deel. Ouders krijgen elk minimaal een kwart. De afstammelingen van broers en zusters erven door plaatsvervulling als hun vader of moeder, die een broer of zuster is van de erflater, eerder is overleden dan de erflater. Voor de halfbroers en -zusters geldt een afwijkende regeling. Zij erven de helft van wat broers en zusters erven.

Groep 3: grootouders

Bij het ontbreken van personen uit de groepen 1 en 2 erven de grootouders. Elke persoon krijgt een even groot deel. Ook hier is plaatsvervulling door afstammelingen toegestaan.

Groep 4: overgrootouders

Bij het ontbreken van personen uit de groepen 1, 2 en 3 erven de overgrootouders. Elke persoon krijgt een even groot deel. Ook hier is plaatsvervulling door afstammelingen toegestaan.

De erfopvolging reikt niet verder dan de zesde graad. Verwanten verder dan de zesde graad erven niet. In zo'n geval krijgt de staat de nalatenschap.

2.2 Overlijden met testament

In een testament kunt u vastleggen wat er met uw nalatenschap moet gebeuren na uw overlijden. Een testament moet bij de notaris worden opgemaakt. Iedereen die 16 jaar of ouder is (en over zijn verstandelijke vermogens beschikt), kan een testament maken. U kunt het testament tijdens uw leven wijzigen. Verder kunt u in uw testament afwijken van de regels van vererving zoals de wet die geeft.

Een testament kan onder meer erfstellingen en legaten bevatten. Bij een erfstelling wordt aangegeven wie de erfgenamen zullen zijn en voor welk gedeelte. In een legaat wordt een persoon aangewezen die bepaalde zaken uit de nalatenschap of een bepaald bedrag in geld verkrijgt. Deze persoon heet legataris.

U kunt personen en instellingen tot erfgenaam of legataris benoemen die anders volgens de regels van de wet niets uit uw nalatenschap zouden verkrijgen. Zo kunt u bijvoorbeeld tot erfgenaam of legataris benoemen:

- bloedverwanten die volgens de wet geen erfgenaam zijn, bijvoorbeeld een broer die niet van u zal erven omdat uw echtgenoot en uw kinderen volgens de wet uw erfgenamen zijn;
- aanverwanten, bijvoorbeeld de echtgenoot van een kind. U moet hierbij bedenken dat, als uw schoonzoon of schoondochter niet in het testament is vermeld, deze toch (indirect) uit uw nalatenschap kan verkrijgen. Dit is het geval als deze aanverwant in gemeenschap van goederen is getrouwd met uw kind dat erfgenaam is. Alles wat de beide echtgenoten bezitten of verkrijgen is dan immers van hen beiden. Als u wilt voorkomen dat een schoonzoon of schoondochter op deze wijze mee-erft, moet u bij testament bepalen dat wat uw kind krijgt, niet valt in zijn huwelijksgemeenschap;

- degene die ongehuwd met u samenwoont. Ongehuwd samenwonenden erven volgens de wet niet van elkaar. Als zij elkaar tot erfgenaam willen benoemen, moeten zij een testament maken. Dit geldt niet als zij hun partnerschap wettelijk hebben laten registreren;
- andere niet-verwanten, bijvoorbeeld een goede vriend;
- stichtingen of verenigingen.

Ook kunt u door het maken van een testament erfgenamen meer laten verkrijgen dan zij zouden verkrijgen volgens de wettelijke regels. Hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan de echtgenoot. Bij testament kan worden bepaald dat deze meer verkrijgt dan zijn gewone erfdeel.

U kunt bij testament ook bepalen dat een erfgenaam minder verkrijgt of niet verkrijgt. U bent echter wel gebonden aan het zogenoemde wettelijk erfdeel. Zie hiervoor paragraaf 2.4. Ook kunt u bij testament een voogd en een toeziend voogd voor uw minderjarige kinderen aanwijzen. Een executeur die voor de uitvoering van uw testament zal zorgdragen, kan ook bij testament worden benoemd.

2.3 Oude erfrecht en testamenten

Alle onder het “oude” erfrecht opgemaakte testamenten, waarvan het zogenoemde langstlevende testament, het verzorgingstestament en de ouderlijke boedelverdeling het meeste voorkwamen, blijven ook na de invoering van het nieuwe erfrecht per 1 januari 2003 van kracht.

2.4 Wettelijk erfdeel

In een testament kunt u naast familieleden geheel onterven. De wet geeft echter wel aan afstammelingen (kinderen en kleinkinderen) het recht een bepaald minimumdeel van de nalatenschap op te eisen: het wettelijk erfdeel of de legitieme portie. Nieuw per 1 januari 2003 is dat dit recht binnen vijf jaar na het overlijden moet zijn ingeroepen, en dat het (klein)kind slechts een geldvordering op de erfgenamen krijgt.

Deze afstammelingen hebben dit recht alleen als zij zonder testament erfgenaam geweest zouden zijn. De echtgenoot/geregistreerd partner, de ouders en de grootouders hebben geen recht op een wettelijk erfdeel.

2.4.1 Hoe groot is het wettelijk erfdeel?

Bij afstammelingen is de grootte van het wettelijk erfdeel waarop zij een beroep kunnen doen, de helft van het erfdeel dat het kind zou hebben gekregen als er geen testament was.

Voorbeeld

Een nalatenschap wordt verkregen door de echtgenoot en de drie kinderen van de erflater. Als er geen testament zou zijn, zou ieder 1/4 van de nalatenschap krijgen. Als uit het testament blijkt dat de kinderen alleen het wettelijk erfdeel krijgen en de echtgenoot de rest, is de verdeling als volgt: de kinderen krijgen elk 1/2 van 1/4 van de nalatenschap. Dat is 1/8 deel van de totale nalatenschap per kind. De echtgenoot erft het resterende 5/8 deel. Deze verdeling geldt ook als de kinderen onterfd zijn en een beroep doen op hun wettelijk erfdeel.

Let op!

Wanneer een ouder een kind wil onterven, lijkt het een oplossing om bij leven reeds alle bezittingen aan anderen dan dat kind te schenken. Dit is echter geen oplossing. Voor de berekening van het wettelijk erfdeel waar elk kind recht op heeft, worden de schenkingen die de ouders tijdens hun leven hebben gedaan namelijk meegeteld.

Let op!

Met echtgenoot wordt ook de geregistreerde partner bedoeld.

2.5 Het codicil

Ook zonder de tussenkomst van een notaris is het mogelijk tot op zekere hoogte te bepalen wat er na het overlijden moet gebeuren. Dat kan door het maken van een codicil. Een codicil is een door de erflater geschreven verklaring waarin hij bepaalde zaken regelt.

De mogelijkheden van een codicil zijn zeer beperkt. Geld en onroerende zaken kunnen niet door middel van een codicil worden toegewezen.

Wel kan de erflater in een codicil vastleggen:

- door wie en hoe de uitvaart moet worden geregeld;
- welke roerende zaken als meubels, persoonlijke sieraden en kleren aan wie worden toegewezen. Deze zaken moeten nauwkeurig zijn omschreven.

Let op!

Een erfflater moet een codicil geheel eigenhandig schrijven, ondertekenen en van een datum voorzien. Vanaf 1 januari 2003 moet een benoeming van een executeur bij testament plaatsvinden.

2.6 Verkrijging “vrij van recht”

De erfflater kan de verkrijger “vrij van recht” “netto” laten erven. Hij moet dit nadrukkelijk in zijn testament regelen. In dat geval komt het successierecht – dat de verkrijger zou moeten betalen – voor rekening van de nalatenschap. De totale verkrijging voor de heffing van het successierecht bestaat dan uit de waarde die de erfflater aan de verkrijger wil nalaten plus de waarde van het successierecht dat over de verkrijging is verschuldigd. Het successierecht wordt geheven over die totale verkrijging die als het ware gebruteerd wordt.

2.7 Het verkleinen van uw vermogen door het doen van schenkingen

De wet geeft u de mogelijkheid om tijdens uw leven schenkingen te doen die tot een bepaald bedrag vrij zijn van schenkingsrecht. Door het doen van schenkingen kunt u uw bezittingen alvast geleidelijk op uw erfgenamen of op anderen laten overgaan. Door deze geleidelijke overgang zal de nalatenschap kleiner zijn en zullen de erfgenamen in het algemeen minder successierecht hoeven te betalen. Er zijn veel mogelijkheden voor het doen van schenkingen. Zie ook de paragrafen 3.3.2 en 3.3.3.

Meer informatie over schenkingen kunt u vinden in de brochure *Belasting en schenking*. Deze brochure kunt u krijgen bij de Belastingdienst.

Let op!

Schenkingen die gedaan zijn binnen 180 dagen vóór overlijden, worden voor de heffing van het successierecht gezien als verkrijgingen uit de nalatenschap. Dit houdt in dat over deze schenkingen successierecht moet worden betaald. Het schenkingsrecht dat over deze schenkingen is betaald, wordt daarvan afgetrokken voorzover deze het successierecht niet te boven gaat.

3 De erfgenaam

Als u erfgenaam bent, kunt u met belastingheffing te maken krijgen in de volgende gevallen:

- a U bent belast met de afwikkeling van de nalatenschap. U krijgt dan ook te maken met de belastingzaken van de overledene.
Meer hierover leest u in paragraaf 3.1.
- b U doet voor uzelf aangifte voor de inkomstenbelasting. De gebruikelijke aangifte kan, mede doordat u erfgenaam bent, om de volgende vier redenen veranderen:
  - Over uw deel van een onverdeelde boedel moet u mogelijk inkomstenbelasting betalen. Meer hierover leest u in paragraaf 3.2.1.
  - U kunt te maken krijgen met inkomsten van de overledene die zijn ontvangen na de datum van overlijden (postume inkomsten). Meer hierover leest u in paragraaf 3.1.1.2.
  - U kunt mogelijk begrafeniskosten en dergelijke aftrekken als buitengewone uitgaven. Meer hierover leest u in paragraaf 3.2.3.
  - Uw heffingskortingen veranderen. Meer hierover leest u in paragraaf 3.2.4.

Let op!

Als u gewoonlijk geen aangiftebiljet ontvangt, moet u er nu misschien één aanvragen. Voor meer informatie hierover kunt u contact opnemen met de BelastingTelefoon: 0800 - 0543.

- c U moet aangifte doen voor het successierecht.

De gevolgen van het overlijden voor de inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen komen in paragraaf 3.1.1 en 3.2 aan de orde. Over de gevolgen voor het successierecht kunt u meer lezen in paragraaf 3.3.

3.1 De afwikkeling van de nalatenschap

Als iemand is overleden, moeten de nabestaanden de nalatenschap afwickelen. Daarvoor moet wel bekend zijn wie de erfgenamen zijn. Als u wilt nagaan of de overledene een testament heeft gemaakt, kunt u dit schriftelijk navragen bij het Centraal Testamentenregister (Ministerie van Justitie, Postbus 20300, 2500 EH 's-Gravenhage).

Daar wordt geregistreerd wanneer iemand een testament heeft gemaakt en welke notaris dat bewaart. De inhoud van het testament is alleen bij de notaris bekend. Het kan raadzaam zijn om bij de afwikkeling van de nalatenschap een notaris in te schakelen.

Zolang de nalatenschap nog niet is verdeeld, mogen alleen alle erfgenamen samen beslissingen nemen over de nalatenschap. Als de overledene geen testament heeft gemaakt, zal het vaak noodzakelijk zijn dat de notaris nagaat wie de erfgenamen zijn. De notaris geeft dan een verklaring van erfrecht af. In deze verklaring staat wie de erfgenamen zijn. Ook als de overledene een testament heeft gemaakt, is een dergelijke verklaring nodig. Vaak kunnen de erfgenamen pas beschikken over bijvoorbeeld het saldo van de bankrekening of spaarrekening als de verklaring van erfrecht is afgegeven.

Omdat het onhandig is om met alle erfgenamen samen te handelen, wordt de nalatenschap van de overledene meestal door één persoon afgewikkeld. Er zijn twee mogelijkheden om iemand te machtigen de nalatenschap af te wikkelen:

- 1 Als de overledene geen testament heeft gemaakt (of als er in zijn testament geen executeur is benoemd), kunnen de erfgenamen één van hen (of een buitenstaander) machtigen de zaken verder af te wikkelen. Dit heet een boedelvolmacht. In de verklaring van erfrecht staat ook aan wie de boedelvolmacht is toegekend.
- 2 Als de overledene in zijn testament een executeur heeft benoemd, is dat degene van wie de erflater wilde dat hij de nalatenschap afwikkelt. De executeur kan over de nalatenschap beschikken nadat de notaris een verklaring van erfrecht heeft afgegeven waarin staat wie als executeur optreedt (de verklaring van executele).

Door het overlijden zijn de erfgenamen gezamenlijk eigenaar geworden van de onverdeelde nalatenschap, tenzij de wettelijke verdeling van toepassing is. Zie paragraaf 2.1.1. Overigens zullen de erfgenamen zo spoedig mogelijk overgaan tot verdeling van de nalatenschap. Daarbij wordt dan bepaald welke erfgenaam eigenaar is geworden van welke bestanddelen van de nalatenschap.

Verdeling van de boedel vindt plaats door middel van een zogenoemde boedelscheiding. In een aantal gevallen (bijvoorbeeld als er minderjarige erfgenamen zijn) vindt de boedelscheiding plaats bij notariële akte en met goedkeuring van de kantonrechter.

Als het testament legaten bevat, worden deze meestal uitgekeerd voordat de boedelscheiding plaatsvindt. Dit kan echter ook in de akte van boedelscheiding gebeuren.

Inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen

3.1.1 De belastingzaken van de overledene

Tot de nalatenschap van de overledene behoren ook zijn belastingzaken. Er moet meestal aangifte inkomstenbelasting worden gedaan (over de inkomsten van de overledene tot aan de datum van het overlijden). Als de overledene in het voorgaande jaar aangifte deed voor de inkomstenbelasting, stuurt de Belastingdienst het aangiftebiljet automatisch toe.

Als er echter geen aangiftebiljet voor de inkomstenbelasting wordt toegestuurd, kan het verstandig zijn aangifte te doen door middel van een T-biljet. Het invullen van een T-biljet kan leiden tot teruggaaf van een deel van de loonbelasting/premie volksverzekeringen die op het inkomen van de overledene is ingehouden.

Bij het invullen van het aangiftebiljet is het van belang dat u op de hoogte bent van de betekenis van fiscaal partnerschap. Daarom volgt hier een paragraaf waarin wordt uitgelegd wat het begrip inhoudt.

3.1.1.1 Fiscaal partnerschap

Als u gehuwd was of samenwoonde, kan het bij sommige gemeenschappelijke inkomsten en aftrekposten lastig zijn te bepalen welk deel u of uw partner moet aangeven. U hoeft dit niet uit te zoeken als u fiscale partners bent. U kunt dan met uw fiscale partner afspreken hoe u de gemeenschappelijke inkomsten en aftrekposten verdeelt. Voorwaarde is wel dat u beiden voor heel 2006 elkaars fiscale partner bent. Als u niet heel 2006 een fiscale partner had, kunt u bij de aangifte ervoor kiezen om voor heel 2006 als fiscale partners te worden beschouwd. U moet hier dan wel beiden om verzoeken.

Wie zijn fiscale partners?

Als u gehuwd was, waren u en uw echtgenoot voor de belasting automatisch fiscale partners van elkaar (behalve als u duurzaam gescheiden leefde). Als u ongehuwd samenwoonde met een huisgenoot kunt u kiezen of u fiscale partner van elkaar wilt zijn. Een huisgenoot kan iedereen zijn, bijvoorbeeld een kind, broer of zus. Om te kunnen kiezen voor het fiscale partnerschap moet u aan bepaalde voorwaarden voldoen.

Als u een geregistreeerde partner was

Waren u en uw huisgenoot in 2006 als partners geregistreerd bij de burgerlijke stand, dan gelden voor u en uw huisgenoot dezelfde regels als voor gehuwden.

Voorwaarden voor het fiscale partnerschap als u ongehuwd samenwoonde

U woont samen als u met een huisgenoot (bijvoorbeeld een vriend of vriendin, een broer of zus, een dochter of zoon) een gezamenlijke huishouding voert. U voert een gezamenlijke huishouding als u en uw huisgenoot gezamenlijk voorzien in huisvesting en voeding. U kunt ook samenwonen als u nog officieel getrouwd bent met een ander. U kunt namelijk duurzaam gescheiden leven van uw echtgenoot en met een andere gehuwde of ongehuwde een gezamenlijke huishouding voeren. Als u samenwoont, kunt u samen met uw huisgenoot ervoor kiezen om als fiscale partners te worden beschouwd. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- U en uw huisgenoot woonden in 2006 meer dan zes maanden onafgebroken samen en voerden een gezamenlijke huishouding. Bovendien waren u en uw huisgenoot in die periode op hetzelfde woonadres ingeschreven bij de gemeente. En:
- U en uw huisgenoot waren in 2006 allebei in die periode 18 jaar of ouder. Als u in 2006 samenwoonde met uw kind of met uw vader of moeder, dan geldt als voorwaarde dat u op 31 december 2005 beiden 27 jaar of ouder was.

Let op!

Als u kiest voor het fiscale partnerschap, dan heeft dit mogelijk gevolgen voor de heffing van het successierecht bij overlijden en voor het schenkingsrecht. Meer informatie over successierecht vindt u in hoofdstuk 4 van deze brochure en

over schenkingsrecht in de brochure Belasting en schenking. Deze brochure kunt u aanvragen bij de Belasting-Telefoon: 0800 - 0543.

Als uw huisgenoot in 2006 is overleden

Als u door het overlijden niet langer dan zes maanden in 2006 heeft samengewoond, kunt u toch in aanmerking komen voor het fiscale partnerschap én voor het fiscale partnerschap voor heel 2006. U moet dan wel in 2006 voldoen aan alle overige voorwaarden voor het fiscale partnerschap. Verder geldt dat u en uw overleden huisgenoot voor 2005 ook hebben gekozen voor het fiscale partnerschap. Uw verzoek om heel 2006 als fiscale partner te worden beschouwd, doet u samen met de vertegenwoordiger van de erfgenamen van uw overleden huisgenoot (in sommige gevallen zult u dat zelf zijn).

3.1.1.2 Inkomsten na datum van overlijden (postume inkomsten)

Inkomsten die bestemd zijn voor de overledene, maar die de erfgenamen na het overlijden ontvangen, worden in principe bij de erfgenamen belast. Zie ook paragraaf 3.2.2.

Wat betreft de looninkomsten die bestemd zijn voor iemand die is overleden, zoals een provisie of een tantième, bestaat een uitzondering: postume looninkomsten mogen als inkomsten van de overledene worden beschouwd.

Driemaandsuitkering

In veel gevallen ontvangen de nabestaanden een eenmalige uitkering van de werkgever van de overledene. Deze “driemaandsuitkering” of een uitkering die daarmee overeenkomt, is voor de loonbelasting en inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen belastingvrij als het volgende geldt:

- De uitkering is eenmalig.
- De uitkering is niet meer dan driemaal het laatste maandloon van de werknemer.

3.1.1.3 De heffingskortingen van de overledene

Heffingskortingen zijn kortingen op de belasting die de overledene moet betalen tot het tijdstip van overlijden. De overledene kan voor meerdere heffingskortingen tegelijkertijd in aanmerking komen. Dit is

afhankelijk van de persoonlijke situatie van de overledene tot het tijdstip van overlijden.

De voormalige werkgever, de uitkeringsinstantie of het pensioenfonds van de overledene houdt rekening met een aantal heffingskortingen als de overledene dat heeft aangegeven op de loonbelastingverklaring. De overige heffingskortingen worden rechtstreeks door de Belastingdienst verrekend met de te betalen belasting. Meer informatie over heffingskortingen vindt u op www.belastingdienst.nl of in de brochure *Boxen en heffingskortingen in de inkomstenbelasting*.

3.2 De gevolgen van het overlijden voor uw inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen

Wanneer iemand in uw familie en/of omgeving overlijdt, kan dat gevolgen hebben voor de inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen die u moet betalen in verband met:

- een (deel van een) onverdeelde boedel;
- postume inkomsten;
- de aftrek van buitengewone uitgaven;
- uw heffingskortingen.

3.2.1 Een (deel van een) onverdeelde boedel

Wanneer u een (deel van een) nalatenschap verkrijgt, vormt deze verkrijging zelf geen inkomen. Over de opbrengsten of over de waarde van de verkrijging bent u mogelijk wel inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen verschuldigd.

Voorbeeld

U verkrijgt een spaarrekening van de erflater. Over de verkrijging van de spaarrekening zelf hoeft u geen inkomstenbelasting te betalen. Het bedrag van de spaarrekening behoort wel tot de bezittingen in box 3: inkomen uit sparen en beleggen.

3.2.2 Postume inkomsten

Inkomsten van de overledene die zijn ontvangen na de datum van het overlijden, worden in principe belast bij de erfgenamen (zogenoemde postume inkomsten). De eventueel ingehouden loonbelasting/premie volksverzekeringen kan elke erfgenaam voor zijn eigen aandeel met zijn aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen verrekenen.

Voor postume looninkomsten kan een uitzondering worden gemaakt: deze mogen als inkomsten van de overledene worden beschouwd.

3.2.3 De aftrek van buitengewone uitgaven

Bepaalde uitgaven die worden gedaan in verband met het overlijden van uw fiscale partner of kinderen jonger dan 27 jaar, komen in aanmerking voor aftrek als buitengewone uitgaven. De buitengewone uitgaven zijn aftrekbaar voorzover ze boven een bepaald minimumbedrag, de drempel, uitkomen. Meer informatie over buitengewone uitgaven vindt u op www.belastingdienst.nl of in de brochure *Als u ziektekosten of andere buitengewone uitgaven heeft*.

3.2.4 De heffingskortingen van de erven

Het overlijden kan van invloed zijn op uw heffingskortingen. Dit geldt niet alleen als de overledene uw fiscale partner was of een kind jonger dan 27 jaar, maar ook als u testamentair een verkrijging erft. Uw heffingskortingen kunnen veranderen als uw persoonlijke omstandigheden wijzigen en/of als u vermogensbestanddelen erft waarover u inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen moet betalen. Zie voor meer informatie over heffingskortingen paragraaf 3.1.1.3.

3.2.4.1 Inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen

Als uw heffingskortingen veranderen, kan dat invloed hebben op de door u te betalen of terug te ontvangen inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen. Als u bijvoorbeeld kinderen heeft die jonger zijn dan 27 jaar en u bent weduwe geworden, dan kunt u ook in aanmerking komen voor de alleenstaande-ouderkorting en eventueel de aanvullende alleenstaande-ouderkorting. Krijgt u als weduwe na het overlijden van uw echtgenoot/geregistreerd partner voor het eerst te maken met een inkomen of een uitkering, dan heeft u slechts een gedeelte van het jaar een inkomen ontvangen. Vaak is er dan teruggaaf mogelijk van de te veel ingehouden loonbelasting/premie volksverzekeringen. Als u geen aangiftebiljet inkomstenbelasting krijgt toegestuurd, kan het nuttig zijn teruggaaf te vragen. Dit doet u met een T-biljet, dat u kunt aanvragen bij de Belastingdienst.

Successierecht

3.3 Het betalen van successierecht

Het is mogelijk dat u na het overlijden van een erfflater successierecht moet betalen. Dit hangt af van:

- de waarde van uw verkrijging uit de nalatenschap;
- uw relatie tot de overledene (bijvoorbeeld of u wel of geen familie bent).

Met behulp van de vragen in paragraaf 3.3.1 tot en met 3.3.7 kunt u nagaan waar u op moet letten als u de waarde van de verkrijging wilt bepalen. Wanneer u de wegwijzers in paragraaf 4.1 doorloopt, kunt u zien tot welk bedrag u belastingvrij kunt erven. Voorzover de verkrijging het vrijgestelde bedrag overtreft, betaalt u successierecht. In de wegwijzers vindt u ook welke tariefgroep op u van toepassing is. In de tarieventabellen in paragraaf 4.3 vindt u vervolgens de percentages die over uw verkrijging worden gegeven.

3.3.1 Woonde de overledene in Nederland?

U betaalt alleen successierecht als de overledene op het moment van overlijden in Nederland woonde.

Let op!

Voor het successierecht woonde de overledene ook in Nederland als hij een Nederlander was die nog géén tien jaar buiten Nederland woonde.

In bijzondere gevallen kan ook successierecht worden gegeven als de overledene op het moment van overlijden buiten Nederland woonde. Dit is bijvoorbeeld het geval als hij onroerende zaken in Nederland nalaat.

Over de waarde daarvan wordt dan het zogenoemde recht van overgang gegeven bij de verkrijger, ongeacht waar deze woont. Dit is een belasting die te vergelijken is met het successierecht. Het tarief van het recht van overgang is gelijk aan dat van het successierecht, maar er gelden voor de verkrijgers geen vrijstellingen. Voor deze bijzondere gevallen kunt u contact opnemen met de Belastingdienst/Limburg/kantoor Buitenland in Heerlen.

Als de overledene in het buitenland woonde, kunnen de verkrijgers in bepaalde gevallen kiezen voor heffing op grond van het recht van

successie in plaats van het recht van overgang. De notaris en de Belastingdienst/ Limburg/kantoor Buitenland in Heerlen kunnen u informeren over de voorwaarden en de voordelen van deze keuze.

Als de overledene in het buitenland woonde en/of de verkrijger in het buitenland woont, is het belangrijk om contact op te nemen met een notaris of met de Belastingdienst. Het kan namelijk zijn dat u ook in het buitenland successierecht moet betalen. De Belastingdienst of de notaris kan u vertellen of er mogelijkheden zijn om het betalen van “dubbele” belasting te voorkomen.

3.3.2 Wat behoort er allemaal tot de nalatenschap?

Allereerst zal er een overzicht moeten worden gemaakt van de nalatenschap van de overledene. In dit overzicht worden niet alleen de bezittingen beschreven, maar ook de schulden.

Wanneer de overledene tijdens zijn leven schenkingen heeft gedaan aan afstammelingen die zijn erfgenaam zijn, moeten deze schenkingen worden “ingebracht”. “Inbrengen” betekent dat de waarde van deze schenkingen wordt opgeteld bij de waarde van de nalatenschap. De afstammelingen die erfgenamen zijn, hoeven schenkingen niet in te brengen als zij daarvan uitdrukkelijk zijn vrijgesteld door de overledene. Andere erfgenamen die schenkingen van de overledene hebben ontvangen, hoeven deze schenkingen alleen in te brengen als dit door de overledene bedongen is. Na het inbrengen van de schenkingen vindt de verdeling van de erfenis plaats. De erfgenamen krijgen op deze manier in principe een gelijke portie.

Als er een testament is gemaakt, kunnen bepaalde bloedverwanten een beroep doen op hun wettelijk erfdeel. Zo'n beroep kan de verdeling die het eventuele testament aangeeft, beïnvloeden. Zie ook paragraaf 2.4.

3.3.3 Is er sprake van een “fictieve verkrijging”?

Iemand kan als gevolg van een overlijden iets verkrijgen, zonder dat er sprake is van een verkrijging volgens het erfrecht. In sommige gevallen worden deze verkrijgingen voor het successierecht gelijkgesteld met verkrijgingen volgens het erfrecht, de zogenoemde fictieve verkrijging.

Ook van deze fictieve verkrijgingen moet aangifte voor het successierecht worden gedaan.

Enkele voorbeelden van fictieve verkrijgingen zijn:

- a een uitkering van een levensverzekering die men ontvangt als gevolg van het overlijden van de erflater. Door de betaling van de premies voor deze verzekering moet het vermogen van de erflater zijn verminderd;
- b de verkoop van het huis onder voorbehoud van het recht van gebruik en bewoning. Deze verkoop vindt vaak plaats tussen ouders en kinderen. Wanneer dit recht eindigt door het overlijden van de ouders, wordt successierecht geheven over de waarde van het huis verminderd met de koopsom die de kinderen betaalden en 6% rente over deze koopsom. De rente wordt berekend van de dag van betaling tot de dag van overlijden;
- c de verkrijging van een vermogensbestanddeel van de erflater tijdens diens leven, terwijl de erflater zelf het genot daarvan behield;

Let op!

De punten b en c gelden alleen voor de volgende verkrijgers:

- *bloedverwanten tot en met de vierde graad;*
- *echtgenoten van deze bloedverwanten;*
- *de fiscaal partner en samenwoners.*

- d alles wat binnen 180 dagen voor het overlijden door de overledene is geschonken. Dit geldt niet voor:
  - schenkingen van een ouder aan een kind, waarbij een beroep is gedaan op de voor één kalenderjaar geldende verhoogde schenkingsvrijstelling;
  - giften, waarover bij de verkrijger inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen of een voorheffing van die belasting (loon- of dividendbelasting) wordt geheven;
  - schenkingen die gedaan zijn om te voldoen aan een zogenoemde natuurlijke verbintenis.

Meer informatie over fictieve verkrijgingen kunt u krijgen bij uw belastingkantoor.

3.3.4 Wat is de waarde van de nalatenschap?

Omdat een nalatenschap meestal niet alleen uit geld bestaat, is de waarde van de nalatenschap vaak niet zonder meer vast te stellen. De waarde van de verkregen zaken is het bedrag dat deze zaken zouden hebben opgebracht als ze op de dag van het overlijden aan de meest biedende zouden zijn verkocht.

De waarde van de nalatenschap wordt bepaald door de waarde van de bezittingen te verminderen met de waarde van de schulden.

De waarde van een verkrijging uit de nalatenschap wordt op overeenkomstige wijze bepaald.

Als er aan uw verkrijging schulden en/of lasten verbonden zijn, moet u bepalen wat de nettoverkrijging is. Het successierecht wordt namelijk geheven over de nettoverkrijging. De nettoverkrijging is de waarde van de verkrijging die de verkrijger voor zichzelf overhoudt, nadat de waarde van de schulden en de lasten van de verkrijging zijn afgetrokken. Zie verder paragraaf 3.3.5.

Als u niet weet wat de waarde van de zaken is, kunt u ze laten taxeren. Taxatie is verplicht als zich onder de erfgenamen personen bevinden die minderjarig zijn, die onder curatele zijn gesteld of die niet het vrije beheer over hun bezittingen hebben.

Wanneer besloten wordt tot taxatie, kan de gemachtigde of de notaris daarvoor opdracht geven aan een of meer deskundigen. De deskundigen worden in overleg met de erfgenamen gekozen of soms door de kantonrechter aangewezen.

De taxatiekosten zijn voor rekening van de opdrachtgever (dat kunnen de gezamenlijke erfgenamen zijn) en zijn niet aftrekbaar van de nalatenschap.

Over de waarde van bepaalde zaken kan met de Belastingdienst een bindende afspraak worden gemaakt. Zo'n overeenkomst tot minnelijke waardering kan worden gesloten over:

– onroerende zaken;

- schepen;
- incurante effecten;
- roerende zaken waarvan de waardebepaling moeilijkheden oplevert, zoals kunstvoorwerpen, machines en verzamelingen.

Meer informatie kunt u krijgen bij uw belastingkantoor.

3.3.4.1 Eigen woning

De waarde van de woning die het eigendom was van de overledene is de waarde van de woning in vrij opleverbare (onbewoonde) staat.

3.3.4.2 Effecten

De waarde van effecten die op de beurs zijn genoteerd, is de waarde die wordt opgegeven in de Officiële prijscourant van de dag voorafgaand aan de dag van het overlijden. Als de effecten niet in de prijscourant voorkomen, is de waarde van deze effecten het bedrag dat zij zouden hebben opgebracht als ze op de dag van het overlijden aan de meest biedende zouden zijn verkocht.

3.3.4.3 Speciale waarderingsregels

Voor bepaalde bezittingen uit de nalatenschap gelden speciale waarderingsregels. Voorbeelden van deze bezittingen zijn: een onderneming, vermogen belast met een vruchtgebruik en vruchtgebruik van een bepaalde zaak.

Meer informatie kunt u krijgen bij uw belastingkantoor.

3.3.5 Zijn er nog schulden, begrafenis- of crematiekosten, legaten of lasten?

Een nalatenschap kan ook schulden, begrafenis- of crematiekosten, legaten of lasten bevatten. In de volgende paragrafen kunt u lezen welke invloed deze zaken hebben op de waarde van de verkrijging.

3.3.5.1 Schulden

De waarde van de bezittingen van de overledene moet worden vastgesteld, maar ook moet worden nagegaan wat de schulden van de overledene zijn. Een schuld kan bijvoorbeeld een (hypothecaire) lening zijn. Schulden zijn verder: nog niet betaalde belastingen en premie volksverzekeringen, ook als nog geen aanslagen zijn opgelegd.

Let op!

Het kan voorkomen dat de erflater zoveel schulden had, dat de nalatenschap een financieel nadeel oplevert voor de erfgenamen. Als zij geen nadeel willen ondervinden, kunnen zij de nalatenschap verwerpen. Als de erfgenamen nog niet zeker weten of de nalatenschap een financieel nadeel oplevert, kunnen zij de nalatenschap onder het voorbehoud van boedelbeschrijving aanvaarden. Dit heet ook wel beneficiair aanvaarden. In zo'n geval blijven de erfgenamen wél erfgenaam, maar kunnen zij voor de schulden niet verder worden aangesproken dan er opbrengsten zijn. Voor beneficiair aanvaarden of verwerpen van een nalatenschap gelden speciale regels. In beide gevallen moet u contact opnemen met een notaris.

3.3.5.2 Begrafenis- of crematiekosten

De begrafenis- of crematiekosten zijn aftrekbaar van de nalatenschap als zij niet buitensporig zijn. De uitkeringen van begrafenis- of crematiefondsen moeten van deze kosten worden afgetrokken.

3.3.5.3 Legaten

Een testament of een codicil kan legaten bevatten. In een legaat wordt een persoon aangewezen die bepaalde zaken krijgt. De erfgenamen moeten hem deze zaken geven. De waarde van de legaten moet van de nalatenschap worden afgetrokken, voordat die wordt verdeeld over de erfgenamen. De verkrijgers zijn over deze legaten successierecht verschuldigd.

3.3.5.4 Lasten verbonden aan de verkrijging

Soms zijn er lasten verbonden aan de verkrijging. De erflater heeft de verkrijger dan verplicht om iets te doen (bijvoorbeeld het verzorgen van de graven van de familie van de erflater), iets niet te doen (bijvoorbeeld het niet renoveren van een oud pand), iets te geven (bijvoorbeeld een bepaald boek aan een derde afstaan) of een deel van de verkrijging op een bepaalde wijze te besteden.

Als het voldoen aan de lasten in het voordeel is van een aanwijsbare derde (of aanwijsbare derden), zijn de lasten aftrekbaar van de verkrijging. De nettoverkrijging is in dit geval dus de waarde van de totale verkrijging verminderd met de waarde van de lasten. Derden die het voordeel van de last genieten moeten over dat voordeel successierecht betalen.

Voorbeeld 1

Een erflater laat een schilderij na en bepaalt dat de verkrijger van dat schilderij een bepaald bedrag aan geld aan een bij naam genoemde derde af moet staan. De nettoverkrijging van de verkrijger van het schilderij is de waarde van het schilderij min het afgestane geldbedrag. De derde moet over de verkrijging van het geldbedrag successierecht betalen.

Als de last die aan een verkrijging is verbonden niet in het voordeel is van een aanwijsbare derde, kan de last niet van de verkrijging worden afgetrokken. De nettoverkrijging bestaat in dit geval uit de hele verkrijging.

Voorbeeld 2

Een erflater laat iemand een geldbedrag na en bepaalt dat de verkrijger het bedrag moet besteden aan de opvang van zwerfkatten. Deze last is niet in het voordeel van de verkrijger of een aanwijsbare derde. In dit geval bestaat de nettoverkrijging uit het hele geldbedrag.

3.3.6 Was de overledene gehuwd?

Als de overledene in gemeenschap van goederen was getrouwd en er geen testament is gemaakt, geldt dat de helft van het gemeenschappelijke bezit het bezit is van de langstlevende echtgenoot. Van de andere helft van het gemeenschappelijke bezit (de nalatenschap) erven zowel de langstlevende echtgenoot als de kinderen ieder een gelijk deel.

Let op!

Met echtgenoot wordt ook de geregistreerde partner bedoeld. Onder huwelijkse voorwaarden worden in dat geval partnerschapsvoorwaarden verstaan.

Voorbeeld 1

Een man die in gemeenschap van goederen is getrouwd overlijdt. Hij laat zijn vrouw en drie kinderen achter. Omdat hij in gemeenschap van goederen was getrouwd, is alles wat hij met zijn vrouw bezit van hen samen. Zijn nalatenschap bestaat dus alleen uit de helft van het gemeenschappelijke bezit van beide echtgenoten. Het andere deel is van de vrouw. Vrouw en kinderen erven ieder 1/4 deel van het bezit van de man (dat is dus 1/8 deel van het gemeenschappelijke bezit).

Het kan ook zijn dat de overledene niet in gemeenschap van goederen was getrouwd, maar op huwelijkse voorwaarden. De nalatenschap wordt dan gevormd door het privé-bezit van de overledene.

Voorbeeld 2

Een man die onder huwelijkse voorwaarden, en wel buiten iedere gemeenschap van goederen is getrouwd, overlijdt zonder dat hij een testament heeft gemaakt. Hij laat zijn vrouw en drie kinderen achter. Zijn nalatenschap bestaat uit zijn privé-bezit. Ieder krijgt dan 1/4 deel van zijn nalatenschap.

Het is ook mogelijk dat de overledene onder bepaalde huwelijkse voorwaarden is getrouwd, zodat de overledene en de echtgenoot naast privé-bezit ook gemeenschappelijk bezit hadden. Zie het voorbeeld hierna.

Voorbeeld 3

Een man die onder bepaalde huwelijkse voorwaarden is getrouwd, overlijdt zonder testament. Hij laat zijn vrouw en drie kinderen achter. Zijn nalatenschap bestaat uit zijn privé-bezit en de helft van het gemeenschappelijke bezit van hem en zijn vrouw. De vier erfgenamen krijgen ieder 1/4 deel van zijn privé-bezit en 1/8 deel van het gemeenschappelijke bezit. De helft van het gemeenschappelijke bezit behoorde immers al aan de echtgenote toe.

3.3.7 Heeft u recht op een (bijzondere) vrijstelling?

Een vrijstelling betekent dat over een bepaald bedrag geen successierecht hoeft te worden betaald. De grootte van de vrijstelling is afhankelijk van uw relatie tot de overledene (zie de wegwijzers in paragraaf 4.1). Er zijn echter nog een paar bijzonderheden:

- U hoeft geen successierecht te betalen over nabestaandenpensioen dat op grond van een pensioenregeling wordt uitbetaald. De vrijstelling wordt echter in principe verminderd met (een deel van) de waarde van dit pensioen (zie ook de opmerkingen bij de wegwijzers in paragraaf 4.2, punt 3, 8 en 9).

Let op!

Uitkeringen AOW en Anw zijn altijd volledig vrijgesteld.

- Soms laat een werkgever (of diens echtgenoot) iets na aan een werknemer (of aan een nabestaande van een werknemer), omdat er

- voor die werknemer aan de dienstbetrekking geen of een geringe pensioenaanspraak was verbonden. Over zo'n erfrechtelijke verkrijging is geen successierecht verschuldigd als de werkgever hiermee voldoet aan een morele verplichting.
- Vaak wordt na het overlijden aan de nabestaanden nog loon van de overledene uitbetaald. Deze bedragen zijn vrij van successierecht tot een bedrag van ten hoogste driemaal het laatst verdiende maandloon.
  - Verkrijgingen door (steunstichtingen van) musea zijn onder voorwaarden vrijgesteld. De Belastingdienst/Oost-Brabant/kantoor 's-Hertogenbosch kan u meer informatie geven over die voorwaarden.

4 Hoeveel successierecht moet u betalen?

Om vast te stellen of u successierecht moet betalen en zo ja hoeveel, doorloopt u de wegwijzers in paragraaf 4.1. De cijfers bij de vragen verwijzen naar de opmerkingen in paragraaf 4.2.

Als u de wegwijzers heeft doorlopen, kunt u vervolgens met behulp van de tarieventabellen in paragraaf 4.3 berekenen hoeveel successierecht u moet betalen.

Let op!

De bedragen gelden alleen voor overlijdensgevallen in 2006. Deze bedragen worden elk jaar aangepast.

4.1 Wegwijzers successierecht

Voordat u de wegwijzers doorloopt, is het belangrijk te weten hoe de volgende begrippen voor het successierecht zijn omschreven:

- eigen kinderen;
- pleegkinderen;
- gehuwden;
- fiscaal partner;
- aanverwantschap.

Eigen kinderen

Voor het successierecht zijn eigen kinderen:

- kinderen die zijn geboren uit het huwelijk van de beide ouders;
- kinderen uit een vorig huwelijk van de echtgenoot;

- kinderen van een ongehuwde moeder;
- kinderen die door de vader wettelijk zijn erkend.

Gewettigde en geadopteerde kinderen zijn eigen kinderen van de ouder(s) die hen hebben gewettigd of geadopteerd.

Pleegkinderen

Voor het successierecht zijn pleegkinderen: kinderen die vóór hun eenentwintigste verjaardag minimaal vijf jaar uitsluitend (of nagenoeg uitsluitend) door een pleegouder zijn onderhouden en opgevoed. Ook geldt een kind als pleegkind als het in die periode is onderhouden en opgevoed door een pleegouder samen met de echtgenoot of met ten hoogste één persoon die met de pleegouder samenwoont. Zijn deze kinderen vóór hun eenentwintigste getrouwd, dan moeten zij vóór de datum van hun huwelijk minimaal vijf jaar uitsluitend (of nagenoeg uitsluitend) door een pleegouder zijn onderhouden en opgevoed.

Gehuwden

Met elkaar getrouwde personen zijn voor het successierecht één persoon, als zij niet van tafel en bed zijn gescheiden. Als met elkaar getrouwde personen beiden uit dezelfde nalatenschap verkrijgen, worden de waarden van hun verkrijgingen dus opgeteld. Over dit totaalbedrag betalen zij successierecht.

Let op!

Met echtgenoot wordt ook de geregistreerde partner bedoeld.

Fiscaal partner

Met ingang van 1 januari 2002 is het begrip fiscaal partner geïntroduceerd in het successierecht, naast de bestaande samenwonersregelingen. Voor het successierecht wordt onder fiscaal partner de persoon verstaan die aan alle volgende voorwaarden voldoet:

- De persoon heeft uitsluitend samen met de erflater tot diens overlijden ten minste zes maanden onafgebroken een gemeenschappelijke huishouding gevoerd nadat zij 18 jaar zijn geworden.
- De persoon heeft samen met de erflater tot diens overlijden op hetzelfde woonadres ingeschreven gestaan.

- De persoon had met de erflater een notarieel samenlevingscontract gesloten gedurende hun gemeenschappelijke huishouding van minimaal zes maanden.
- De persoon is geen bloedverwant in de rechte lijn (zoals ouders of kinderen) van de erflater. Voor ouders en kinderen blijven nog wel de mogelijkheden van de andere samenwonersregelingen van kracht. Zie wegwijzer B.
- De persoon en de erflater hadden kunnen kiezen voor partnerschap voor de inkomstenbelasting gedurende een periode van vijf jaar voorafgaand aan het overlijden van de erflater, en hebben dat niet nagelaten.

Let op!

Deze omschrijving van het begrip fiscaal partner voor het successierecht wijkt af van de omschrijving die bij de inkomstenbelasting wordt gehanteerd.

Zie hiervoor paragraaf 3.1.1.1.

Aanverwantschap

Voor het successierecht is aanverwantschap gelijk aan bloedverwantschap, of u nu de erflater of een verkrijger bent. Dus u wordt, als u aangetrouwd familielid bent, gelijkgesteld met uw echtgenoot die bloedverwant is. Is uw echtgenoot bijvoorbeeld kind van de overledene, dan geldt u voor het successierecht ook als kind van de overledene. Deze regeling gaat echter alleen op voor:

- beide echtgenoten zolang het huwelijk voortduurt;
- de overblijvende echtgenoot als het huwelijk door de dood is ontbonden.

Let op!

Met echtgenoot wordt ook de geregistreerde partner bedoeld.

4.1.1 Successierecht en de vordering op de langstlevende

Vorderingen die de kinderen verkrijgen op hun langstlevende ouder als gevolg van een verzorgingstestament of de “wettelijke verdeling” op grond van het nieuwe wettelijk erfrecht (zie paragraaf 2.1.1) zijn belast met successierecht. Voor de waardering van de vorderingen bestaan speciale regels.

Wegwijzer A

De witte cijfers verwijzen naar de bijbehorende “Opmerkingen bij de Wegwijzers” in paragraaf 4.2. De tariefgroepen staan in paragraaf 4.3.

Start

1 Was u op het moment van het overlijden echtgenoot of geregistreerd partner van de overledene?

ja

2 De vrijstelling is € 507.803.
Het meerdere is belast.
3 U betaalt volgens tariefgroep I.

Stop

▼ nee

5 Voerde u tot het tijdstip van overlijden een gemeenschappelijke huishouding met de overledene?

ja

4 Was u fiscaal partner van de overledene (zie de opmerkingen voor de voorwaarden) of voerde u na uw beider 22ste deze gemeenschappelijke huishouding minimaal 2 jaar?

ja

Ga naar wegwijzer B

▼ nee

Bent u een eigen kind of pleegkind van de overledene?

▼ nee

ja

Ga naar wegwijzer C

▼ nee

6 Bent u een ouder van de overledene?

ja

2 De vrijstelling is € 43.395.
Het meerdere is belast.
7 U betaalt volgens tariefgroep II.
8

Stop

▼ nee

Bent u een broer of zuster van de overledene?

ja

Is de verkrijging minder dan € 1.882?

ja, minder

U betaalt geen successierecht.

Stop

▼ nee, meer

9 Het meerdere is belast.
U betaalt volgens tariefgroep II.

Stop

▼ nee, ga verder naar de volgende bladzijde

Vervolg van de vorige bladzijde

Bent u een kleinkind of achterkleinkind van de overledene?

ja

Is de verkrijging minder dan € 8.680?

ja, minder

U betaalt geen successierecht.

Stop

nee, meer

10 De hele verkrijging is belast.
U betaalt volgens tariefgroep Ia.

Stop

nee

Bent u een grootouder of overgrootouder van de overledene?

ja

Is de verkrijging minder dan € 8.680?

ja, minder

U betaalt geen successierecht.

Stop

nee, meer

11 De hele verkrijging is belast.
U betaalt volgens tariefgroep II.

Stop

nee

12 Bent u een binnen Nederland gevestigde kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke, of het algemeen nut beogende instelling?

ja

13 Is er aan de verkrijging een last verbonden?

nee

U betaalt geen successierecht.

Stop

ja

De verkrijger betaalt volgens tariefgroep III.

Stop

nee

U behoort tot de groep "overige erfgenamen"

ja

Is de verkrijging minder dan € 1.882?

ja, minder

U betaalt geen successierecht.

Stop

nee, meer

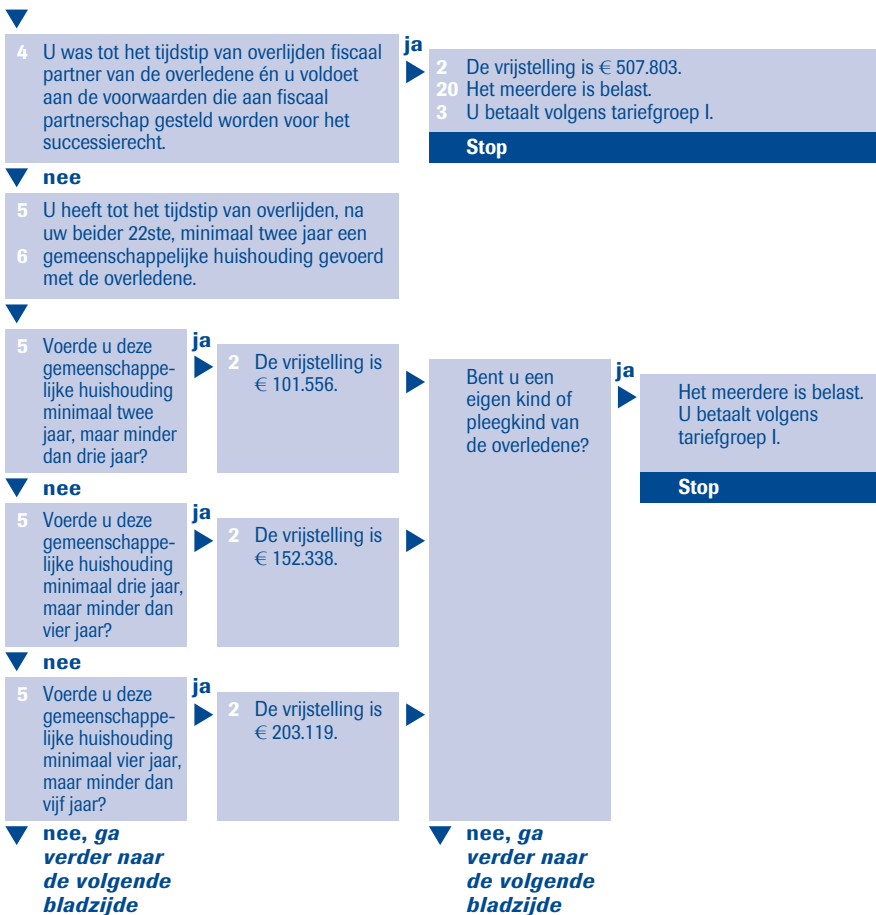
14 Het meerdere is belast.
U betaalt volgens tariefgroep III.

Stop

Wegwijzer B

De witte cijfers verwijzen naar de bijbehorende “Opmerkingen bij de Wegwijzers” in paragraaf 4.2. De tariefgroepen staan in paragraaf 4.3.

Start

**Vervolg van de
vorige bladzijde**

▼ **nee**

6 Voerde u deze
18 gemeenschap-
pelijke huis-
houding
gedurende meer
dan vijf jaar in
een "tweerelatie"?

ja

2 De vrijstelling is
€ 507.803.
20 Het meerdere is
belast.
3 U betaalt
volgens
tariefgroep I.

Stop

▼ **nee**

5 Voerde u deze
19 gemeenschap-
pelijke huis-
houding
gedurende meer
dan vijf jaar in
een "meerelatie"?

ja

2 De vrijstelling is
€ 253.903.
21 Het meerdere is
belast.
U betaalt
volgens
tariefgroep I.

Stop

▼ **nee**

Bent u een
kleinkind of
achterkleinkind
van de
overledene?

ja

Het meerdere is belast.
U betaalt volgens
tariefgroep Ia.

Stop

▼ **nee**

Bent u een broer,
zuster, ouder,
grootouder of
overgrootouder
van de
overledene?

ja

Het meerdere is belast.
U betaalt volgens
tariefgroep II.

Stop

▼ **nee**

Het meerdere is belast. U betaalt volgens
tariefgroep III.

Stop

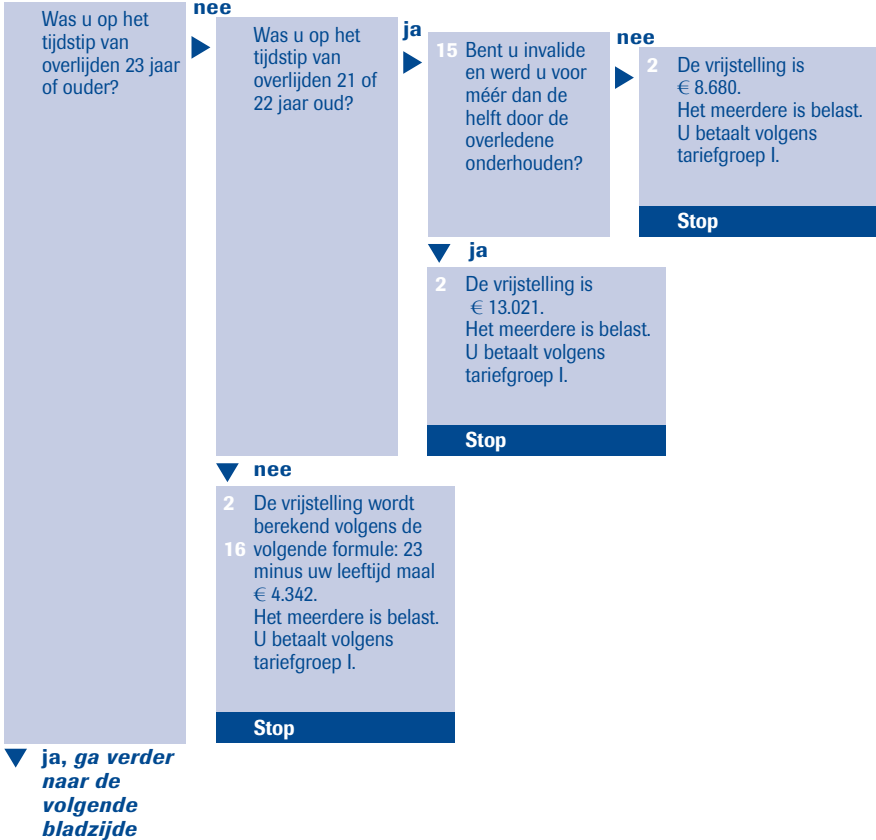
Wegwijzer C

De witte cijfers verwijzen naar de bijbehorende “Opmerkingen bij de Wegwijzers” in paragraaf 4.2. De tariefgroepen staan in paragraaf 4.3.

Start

U bent een eigen kind of pleegkind van de overledene.

**Vervolg van de
vorige bladzijde**

4.2 Opmerkingen bij de wegwijzers

- 1 Geregistreerde partners en echtgenoten die duurzaam gescheiden leven, worden als gehuwd beschouwd.
- 2 Wat is een vrijstelling? Een vrijstelling houdt in dat over het genoemde bedrag geen successierecht betaald hoeft te worden. Als uw verkrijging meer is dan het bedrag van de vrijstelling, trekt u het bedrag van de vrijstelling af van uw verkrijging. Over de rest betaalt u successierecht.
- 3 Als u door het overlijden van de erflater een nabestaandenpensioen ontvangt, hoeft u over dat pensioen geen successierecht te betalen. Uw vrijstelling wordt echter verminderd met de helft van de totale waarde van uw pensioen. Uw vrijstelling kan nooit lager worden dan € 145.088.
- 4 U moet aan bepaalde voorwaarden voldoen om als fiscaal partner aangemerkt te worden. De voorwaarden vindt u in paragraaf 4.1 bij de omschrijving van het begrip fiscaal partner.
- 5 De Belastingdienst kan u vragen om aan te tonen dat u een gemeenschappelijke huishouding voerde met de overledene. Een gemeenschappelijke huishouding moet gevoerd zijn tot het overlijden van de overledene. Een lange vakantie of verblijf in een ziekenhuis als gevolg van een ongeval wordt beschouwd als een tijdelijke onderbreking. Voor de belastingheffing blijft u daarbij een gemeenschappelijke huishouding voeren.

Het kan ook voorkomen dat de erflater (of zijn samenwonende partner) door ziekte in een zorgcentrum is opgenomen. Ook dan bestaat de mogelijkheid om aan te nemen dat de gemeenschappelijke huishouding tot het overlijden van de erflater is voortgezet.

Het tijdstip van overlijden van de erflater is het tijdstip waarop wordt bekeken of aan de termijnen van 2, 3, 4 of 5 jaar is voldaan.

- 6 Als ouder wordt ook beschouwd de pleegouder die verkrijgt van een pleegkind. Dit pleegkind moet dan wel vóór zijn eenentwintigste minimaal vijf jaar uitsluitend (of nagenoeg uitsluitend) door deze pleegouder zijn onderhouden en opgevoed.

Is het kind vóór zijn eenentwintigste getrouwd, dan moet hij vóór de datum van zijn huwelijk minimaal vijf jaar uitsluitend (of nagenoeg uitsluitend) door de pleegouder zijn onderhouden en opgevoed.

- 7 Als u door het overlijden van een kind een pensioen ontvangt, hoeft u over dat pensioen geen successierecht te betalen. Uw vrijstelling wordt echter verminderd met de totale waarde van uw pensioen. Uw vrijstelling kan nooit lager worden dan € 8.680.
- 8 De vrijstelling geldt voor de ouders samen als ze getrouwd of geregistreerd partner zijn. Na echtscheiding (of scheiding van tafel en bed) geldt de vrijstelling voor elk van beide ouders (zie ook 1).
- 9 Het meerdere is belast. Dat wil zeggen: u betaalt successierecht over het deel van de verkrijging dat boven de € 1.882 uitkomt. Voor de tarieven van het successierecht zie paragraaf 4.3.
- 10 U betaalt successierecht over de hele verkrijging. Voor de tarieven van het successierecht zie paragraaf 4.3.

Uitzondering:

Als de waarde van uw verkrijging meer is dan € 8.680, maar minder dan € 9.716, dan berekent u het successierecht als volgt:

- Bereken het verschil tussen de waarde van uw verkrijging en € 8.680.
- Neem 75% van dit verschil.

- 11 U betaalt successierecht over de hele verkrijging. Voor de tarieven van het successierecht zie paragraaf 4.3.

Uitzondering:

Als de waarde van uw verkrijging meer is dan € 8.680, maar minder dan € 13.285, dan berekent u het successierecht als volgt:

- Bereken het verschil tussen de waarde van uw verkrijging en € 8.680.
- Neem 75% van dit verschil.

- 12 Of een instelling is aan te merken als kerkelijk, levensbeschouwelijk, liefdadig, cultureel, wetenschappelijk of het algemeen nut beogend, hangt af van haar statuten en feitelijke werkzaamheden. U kunt de Belastingdienst/Oost-Brabant/kantoor 's-Hertogenbosch vragen om een verklaring dat van zo'n instelling sprake is.
- 13 Gerangschikte kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke of het algemeen nut beogende instelling zijn vrijgesteld van het betalen van successierecht, voorzover er aan deze last geen opdracht is verbonden, welke aan de verkrijging het karakter ontnemt van te zijn geschied in het algemeen belang.

Bijvoorbeeld:

- Verrijking door gerangschikte instelling van een bedrag van € 10.000. Deze instelling betaalt geen successierecht.
  - Verrijking door gerangschikte instelling van een bedrag van € 10.000, onder de last een bedrag van € 5.000 te geven aan een andere gerangschikte kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke of het algemeen nut beogende instelling. De instelling en de lastverkrijger betalen geen successierecht.
  - Verrijking door gerangschikte instelling van een bedrag van € 10.000, onder de last een bedrag te geven aan een neef. De instelling betaalt successierecht over een verkrijging van € 5.000, berekend naar tariefgroep III, de neef betaalt successierecht over een bedrag van € 5.000, berekend naar tariefgroep III.
- 14 Het meerdere is belast. Dat wil zeggen: u betaalt successierecht over het deel van de verkrijging dat boven de € 1.882 uitkomt. Voor de tarieven van het successierecht zie paragraaf 4.3.

- 15 De Belastingdienst gaat ervan uit dat u invalide bent als u door ziekte of gebrek vermoedelijk de eerstkomende drie jaar niet in staat zult zijn om met arbeid die voor uw lichamelijke of geestelijke toestand is berekend, de helft te verdienen van wat gezonde personen van uw leeftijd verdienen.
- 16 Als u door het overlijden van de erflater een pensioen ontvangt, hoeft u over dat pensioen geen successierecht te betalen. Uw vrijstelling wordt echter verminderd met de totale waarde van uw pensioen. Uw vrijstelling kan nooit lager worden dan € 8.680 (als u niet invalide bent). Als u invalide bent kan de vrijstelling nooit lager worden dan € 13.021 (zie ook opmerking 15).
- 17 U betaalt successierecht over de hele verkrijging. Voor de tarieven van het successierecht zie paragraaf 4.3.

Uitzondering:

Als de waarde van uw verkrijging ligt tussen € 26.038 en € 26.879, berekent u het successierecht als volgt:

- Bereken het verschil tussen de waarde van uw verkrijging en € 26.038.
- Neem 75% van dit verschil.
- Tel er € 868 bij op.

- 18 Wat wordt onder een tweerelatie verstaan? Er is sprake van een tweerelatie wanneer twee mensen tot het moment van overlijden gedurende minimaal vijf jaar een gemeenschappelijke huishouding hebben gevoerd. Bovendien beginnen die vijf jaar gemeenschappelijke huishouding pas te tellen na de 22ste verjaardag van de jongste (als ze toen al samenwoonden). Dit betekent dat zo'n tweerelatie alleen kan bestaan als beide personen minimaal 27 jaar oud zijn. In de tweerelatie worden niet meegeteld kinderen jonger dan 27 jaar van een van de samenwonende partners of van hen beiden.

- 19 Wat wordt onder een meerrelatie verstaan?
Aan een meerrelatie worden dezelfde voorwaarden gesteld als aan de tweerelatie (zie opmerking 18). Het gaat hier alleen niet om twee, maar om meer personen die met elkaar een gemeenschappelijke huishouding voeren.
- 20 Als u door het overlijden van de erflater een partnerpensioen ontvangt, hoeft u over dat pensioen geen successierecht te betalen. Uw vrijstelling wordt echter verminderd met de halve waarde van uw pensioen. Uw vrijstelling kan nooit lager worden dan € 145.793.
- 21 Als u door het overlijden van de erflater een partnerpensioen ontvangt, hoeft u over dat pensioen geen successierecht te betalen. Uw vrijstelling wordt echter verminderd met de halve waarde van uw pensioen. Uw vrijstelling kan nooit lager worden dan € 72.544.

4.3 Tarieventabellen voor successierecht 2006

U heeft nu met behulp van de wegwijzers bepaald hoe groot de belaste verkrijging is en welke tariefgroep u moet toepassen. Het tarief is zo opgebouwd dat per deel van de belaste verkrijging een bepaald percentage aan successierecht verschuldigd is.

Met de tabellen op bladzijde 39 kunt u bepalen hoeveel successierecht u verschuldigd bent.

U gebruikt de tabellen als volgt:

- 1 Zoek de kolommen op van de tariefgroep die op de verkrijging van toepassing is.
- 2 Zoek in de twee linker kolommen de regel op waarbij de belaste verkrijging ligt tussen de onder 1 en 2 genoemde bedragen.
- 3 Volg die regel tot in de kolommen van de tariefgroep die van toepassing is. Onder a vindt u het bedrag van het successierecht dat u over het onder 1 genoemde bedrag moet betalen.
- 4 Over het meerdere (dat is het verschil tussen de belaste verkrijging en het bedrag onder 1) moet u dan nog het successierecht betalen naar het percentage onder b.

Gedeelte van de belaste verkrijging (dat is de verkrijging nadat deze is verminderd met eventuele vrijstellingen) dat ligt tussen de bedragen vermeld in de kolommen (1) en (2) hieronder		Uw tariefgroep:			
		<i>tariefgroep I</i>		<i>tariefgroep Ia</i>	
		1. echtgenoot/ geregistreerd partner		kleinkinderen en verdere afstammelingen	
		2. eigen kinderen			
		3. onder bepaalde voorwaarden:			
		verkrijger in geval van samenwoning buiten huwelijk			
Tussen 1	en 2	a	b	a	b
€ 0	€ 21.703	€ 0	5%	€ 0	8%
€ 21.703	€ 43.401	€ 1.085	8%	€ 1.736	12,8%
€ 43.401	€ 86.792	€ 2.820	12%	€ 4.512	19,2%
€ 86.792	€ 173.575	€ 8.026	15%	€ 12.842	24%
€ 173.575	€ 347.141	€ 21.043	19%	€ 33.669	30,4%
€ 347.141	€ 867.836	€ 54.020	23%	€ 86.432	36,8%
€ 867.836	en hoger	€ 173.779	27%	€ 278.047	43,2%

		<i>tariefgroep II</i>		<i>tariefgroep III</i>	
		1. broers en zusters		alle andere verkrijgers	
		2. ouders en verdere bloedverwanten in de opgaande lijn		(uitgezonderd bepaalde rechtspersonen; daar- voor geldt een vast tarief van 8%)	
Tussen 1	en 2	a	b	a	b
€ 0	€ 21.703	€ 0	26%	€ 0	41%
€ 21.703	€ 43.401	€ 5.642	30%	€ 8.898	45%
€ 43.401	€ 86.792	€ 12.151	35%	€ 18.662	50%
€ 86.792	€ 173.575	€ 27.337	39%	€ 40.357	54%
€ 173.575	€ 347.141	€ 61.182	44%	€ 87.219	59%
€ 347.141	€ 867.836	€ 137.551	48%	€ 189.622	63%
€ 867.836	en hoger	€ 387.484	53%	€ 517.659	68%

Rekenvoorbeelden

Voorbeeld 1

De belaste verkrijging (de verkrijging na aftrek van de vrijstelling) van een kind van de overledene is € 50.000. Deze verkrijging valt tussen € 43.401 en € 86.792. Het kind is volgens tariefgroep I aan successierecht verschuldigd:

over € 43.401	€ 2.820
over de rest = € 6.599 à 12%	€ 791
	<hr/>
totaal	€ 3.611

Voorbeeld 2

De verkrijging van een broer is € 25.000. Hiervan gaat de vrijstelling van € 1.882 af. De belaste verkrijging is dan € 23.118. Deze verkrijging valt tussen de € 21.703 en € 43.401. De broer is volgens tariefgroep II aan successierecht verschuldigd:

over € 21.703	€ 5.642
over de rest = € 1415 à 30%	€ 424
	<hr/>
totaal	€ 6.066

Voorbeeld 3

De verkrijging van een neef is € 8.602. Hiervan gaat de vrijstelling van € 1.882 af. De belaste verkrijging is dan € 6.720. Hij is volgens tariefgroep III aan successierecht verschuldigd:

€ 6.720 à 41%	€ 2.755
---------------	---------

5 Successierecht: aangifte doen en betalen

5.1 In welke gevallen moet u aangifte doen?

Iedereen die iets erft, moet in principe aangifte doen van die verkrijging. Ongeveer vier maanden na het overlijden stuurt de Belastingdienst een aangiftebiljet aan een van de erfgenamen. Dit gebeurt wanneer vermoedelijk successierecht verschuldigd is.

Ook als u geen aangiftebiljet heeft ontvangen, moet u aangifte doen als er over de verkrijging vermoedelijk successierecht verschuldigd is. Een aangiftebiljet kunt u aanvragen bij het belastingkantoor waartoe de erflater behoorde.

5.2 Wie moet aangifte doen?

De verkrijgers kunnen de aangifte zelf doen, maar zij kunnen ook iemand machtigen om namens hen de aangifte in te dienen, bijvoorbeeld een notaris.

De verkrijgers van een nalatenschap kunnen elk apart of samen aangifte doen. Het is verstandig als die verkrijgers samen aangifte doen. De aangifte kan dan eenduidig worden afgewikkeld. Zo voorkomt u problemen.

5.3 Hoe moet u aangifte doen?

U kunt aangifte doen door een officieel aangiftebiljet in te vullen. U bent echter niet verplicht gebruik te maken van het officiële aangiftebiljet. U mag ook zelf een aangifte opstellen. U moet daarin alle gegevens vermelden die belangrijk zijn. Als de Belastingdienst u een aangiftebiljet heeft uitgereikt en u stelt zelf de aangifte op, vul dan in ieder geval de voorzijde van dat aangiftebiljet in en lever die samen met uw eigen aangifte in.

De aangifte moet u doen bij het belastingkantoor waartoe de erflater behoorde.

5.4 Termijn van indiening en uitstel

U moet aangifte doen binnen acht maanden na het overlijden. U kunt de Belastingdienst schriftelijk om uitstel vragen zolang de datum van indiening nog niet is verstreken. U stuurt dan een verzoek om uitstel aan de Belastingdienst. Ook moet u de Belastingdienst daarbij een aantal gegevens verstrekken.

De Belastingdienst kan, bij uitstel van indiening of wanneer het niet mogelijk is snel een aanslag op te leggen, een of meer voorlopige aanslagen opleggen. Dit gebeurt alleen als u vermoedelijk meer dan € 1.134 successierecht moet betalen.

5.5 Wanneer moet u betalen?

Meestal volgt de aanslag ongeveer drie maanden na de aangifte. De definitieve aanslag wordt binnen drie jaar na het overlijden opgelegd. Dit geldt niet wanneer u uitstel van aangifte heeft gekregen.

De berekeningen van de Belastingdienst zijn altijd opvraagbaar. Het successierecht moet u binnen twee maanden na dagtekening van de aanslag betalen. Voor een betalingsregeling neemt u contact op met het belastingkantoor dat op het aanslagbiljet staat.

Als u ondernemingsvermogen heeft verkregen, kunt u voor het verschuldigde successierecht onder voorwaarden in een verzoek in of bij uw aangifte vragen om toepassing van een speciale betalingsregeling en/of verlening van kwijtschelding. Meer informatie hierover kunt u krijgen bij de Belastingdienst.

In bijzondere gevallen en onder voorwaarden kunt u met de Belastingdienst of het Ministerie van Financiën een regeling treffen waarbij het successierecht wordt betaald met (belangrijke) kunstvoorwerpen uit de nalatenschap.

Meer informatie over het betalen van successierecht met kunstvoorwerpen kunt u vinden in de folder *Kunst uit een erfenis*. Deze folder kunt u krijgen via www.belastingdienst.nl.

5.6 Geen (tijdige) aangifte gedaan

Wanneer u geen (tijdige) aangifte heeft gedaan, zal de Belastingdienst u een waarschuwing sturen. Wanneer u daar niet op reageert, kan de Belastingdienst een ambtshalve aanslag opleggen. Ook kan de Belastingdienst een boete opleggen. Tegen een ambtshalve aanslag kunt u een bezwaarschrift indienen.

5.7 Bezwaar en beroep

Als u het niet eens bent met de aanslag kunt u binnen zes weken een bezwaarschrift indienen bij de Belastingdienst. Als de Belastingdienst het bezwaar afwijst, is beroep mogelijk bij de rechtbank.

5.8 Navorderingsaanslag

Wanneer de Belastingdienst ontdekt (of vermoedt) dat de aanslag ten onrechte te laag was, kan binnen vijf jaar na overlijden van de erflater een navorderingsaanslag worden opgelegd. Deze periode wordt verlengd als u uitstel heeft gekregen voor het doen van aangifte. De Belastingdienst kan hierbij ook een boete opleggen.

Tegen een navorderingsaanslag kunt u binnen zes weken een bezwaarschrift indienen bij de Belastingdienst.

5.9 Verzoek om vermindering

U kunt de Belastingdienst om vermindering vragen als er zich een nieuwe situatie voordoet. Dit kan bijvoorbeeld als iemand nadat u de aangifte successierecht heeft ingediend, beroep heeft gedaan op zijn legitieme rechten. Bij zo'n nieuwe situatie moet u aangifte doen van deze wijziging/gebeurtenis.

Let op!

Een vermindering van de verkrijging van de ene erfgenaam kan ertoe leiden dat een andere erfgenaam meer krijgt. Die andere erfgenaam moet daarvan ook nader aangifte doen.

6 Heeft u nog vragen?

Deze brochure geeft algemene informatie over belasting en erven.

Heeft u na het lezen hiervan nog vragen, dan kunt u bellen met de BelastingTelefoon: 0800 - 0543. De BelastingTelefoon is op werkdagen bereikbaar van maandag tot en met donderdag van 8.00 tot 20.00 uur en op vrijdag van 8.00 uur tot 17.00 uur.

U kunt de Belastingdienst ook vinden op internet. Het adres is: www.belastingdienst.nl. Hier vindt u ook de brochures waar in deze brochure naar wordt verwezen.

Meer informatie over het nieuwe erfrecht kunt u vinden in de brochure *Voor het leven geregeld*. De brochure is gratis verkrijgbaar bij de gemeenten, bibliotheken en notarissen. U kunt voor algemene informatie en het aanvragen van de brochure ook contact opnemen met:

– Postbus 51 Infolijn

Telefoon: 0800 -8051 (gratis); maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 21.00 uur

Internet: www.postbus51.nl

E-mail: vragen@postbus51.nl

- Ministerie van Justitie, Directie voorlichting, afdeling in- en externe communicatie
Telefoon: (070) 370 68 50 (tijdens kantooruren)
Internet: www.justitie.nl
E-mail: voorlichting@minjus.nl
- Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Met algemene notariële vragen kunt u terecht bij de Notaristelefoon: 0900 - 346 93 93 (€ 0,25 per minuut). De openingstijden zijn maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 14.00 uur.
Meer informatie vindt u ook op: www.notaris.nl.

Dit is een uitgave van:
Belastingdienst
februari 2006

